Strukturált programok – A C programnyelv elemei A programozás alapjai I.

Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszék Farkas Balázs, Fiala Péter, Vitéz András, Zsóka Zoltán

2019. szeptember 16.

Adminisztrációs feladatok

Aki még nem tette meg...

- BME címtáras azonosító lekérése, jelszó beállítása
 - Szükség van rá a laborgépek használatához
 - https://login.bme.hu/admin
- Moodle bejelentkezés és kipróbálás
 - A tárggyal kapcsolatos adatok (jelenlét, pontok) itt találhatók
 - Felhasználónév a neptun kód
 - Először az elfelejtett jelszó linket használjuk
 - https://moodle.hit.bme.hu
 - Próbáljuk ki a feladatleadást a laborkurzus Próbafeladat feladatán
- Regisztráció további szolgáltatásokra (opcionális)
 - https://accadmin.hszk.bme.hu

Tartalom

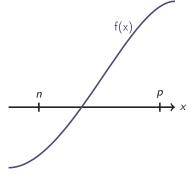

1 fejezet

Strukturált programozás

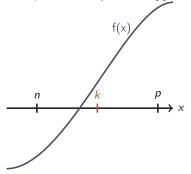
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


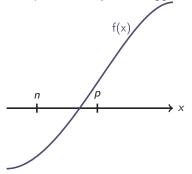
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


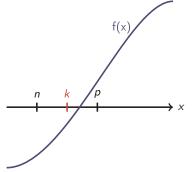
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


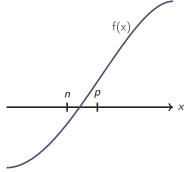
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


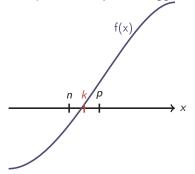
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


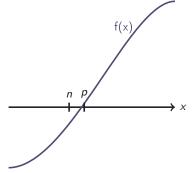
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


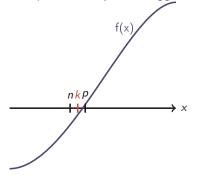
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


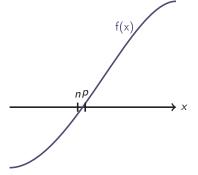
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n
```


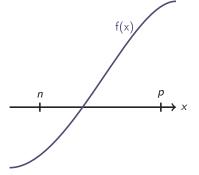
Ismétlés gyakorlatról:


```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


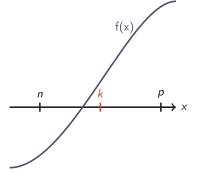
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{llll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow & (\text{n+p}) &/ & 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


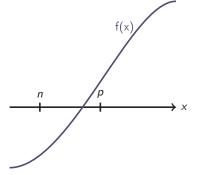
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{llll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow & (\text{n+p}) &/ & 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


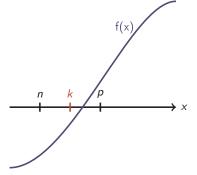
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ k &\leftarrow & (n+p) &/ & 2 \\ \text{HA f(k)} &>& 0 \\ &p &\leftarrow & k; \\ \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ &n &\leftarrow & k; \\ \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


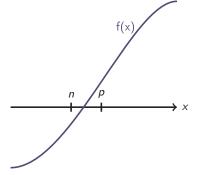
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ k &\leftarrow & (n+p) &/ & 2 \\ \text{HA f(k)} &>& 0 \\ &p &\leftarrow & k; \\ \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ &n &\leftarrow & k; \\ \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


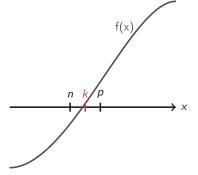
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'1G p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & k \;\leftarrow \; (\text{n+p}) \; / \; \; 2 \\ & \text{HA f(k)} \;>\; 0 \\ & \text{p} \;\leftarrow \; k; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} \;\leftarrow \; k; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


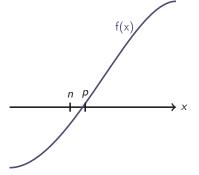
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{llll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow & (\text{n+p}) &/ & 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


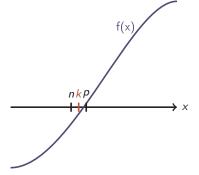
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow (\text{n+p}) &/& 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


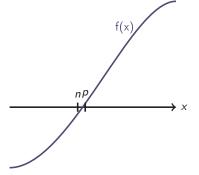
Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow & (\text{n+p}) &/ & 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```


Ismétlés gyakorlatról:


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'IG p-n} &>& \text{eps, ISM\'ETELD} \\ & \text{k} &\leftarrow & (\text{n+p}) &/ & 2 \\ & \text{HA f(k)} &>& 0 \\ & \text{p} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ & \text{n} &\leftarrow & \text{k}; \\ & \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```



```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```


Strukturált program

```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```

■ Strukturálatlan program


```
\begin{array}{lll} \text{AM\'iG p-n} > \text{eps, ISM\'ETELD} \\ k \leftarrow (\text{n+p}) \ / \ 2 \\ \text{HA f(k)} > 0 \\ \text{p} \leftarrow \text{k;} \\ \text{EGY\'EBK\'ENT} \\ \text{n} \leftarrow \text{k;} \\ \text{A z\'erushely: n} \end{array}
```

- Strukturált program
 - könnyen karbantartható

```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```

- Strukturálatlan program
 - spagettikód

- Strukturált program
 - könnyen karbantartható
 - komplex vezérlés

```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```

- Strukturálatlan program
 - spagettikód
 - egyszerű vezérlés

- Strukturált program
 - könnyen karbantartható
 - komplex vezérlés
 - magas szintű

```
1 p-n < eps?
2 HA IGAZ, UGORJ 10-re
3 k ← (n+p) / 2
4 f(k) < 0?
5 HA IGAZ, UGORJ 8-ra
6 p ← k;
7 UGORJ 1-re
8 n ← k;
9 UGORJ 1-re
10 A zérushely: n</pre>
```

- Strukturálatlan program
 - spagettikód
 - egyszerű vezérlés
 - "hardverszint"

■ Minden strukturált program az alábbi egyszerű sémát követi:

■ Minden strukturált program az alábbi egyszerű sémát követi:

A program struktúráját Tevékenység belső szerkezete határozza meg.

■ Minden strukturált program az alábbi egyszerű sémát követi:

- A program struktúráját Tevékenység belső szerkezete határozza meg.
- Tevékenység lehet
 - Elemi tevékenység
 - Szekvencia
 - Ciklus
 - Választás

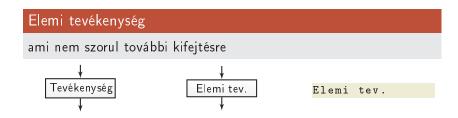

Elemi tevékenység

ami nem szorul további kifejtésre

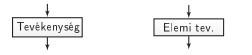

Elemi tevékenység

ami nem szorul további kifejtésre

Elemi tev.

Az üres tevékenység (Ne csinálj semmit) is elemi tevékenység

Szekvencia

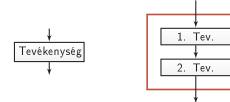
Két tevékenység egymás utáni végrehajtása adott sorrendben

Szekvencia

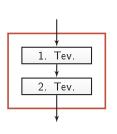
Két tevékenység egymás utáni végrehajtása adott sorrendben

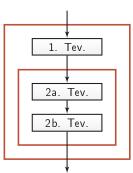

- l. Tev.
- 2. Tev.

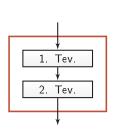
 A szekvencia minden eleme maga is tevékenység, így természetesen kifejthető szekvenciaként

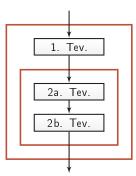

 A szekvencia minden eleme maga is tevékenység, így természetesen kifejthető szekvenciaként

 A kifejtést folytatva a szekvencia gyakorlatilag tetszőleges hosszú (véges) tevékenységsorozatot jelenthet

lgazságértéken alapuló választás

Két tevékenység alternatív végrehajtása egy feltétel igazságértékének megfelelően

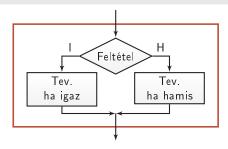

lgazságértéken alapuló választás

Két tevékenység alternatív végrehajtása egy feltétel igazságértékének megfelelően

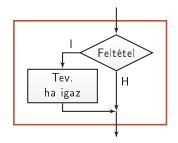

HA Feltétel Tev. ha igaz EGYÉBKÉNT Tev. ha hamis

■ Gyakran az egyik ág üres

HA Feltétel Tev. ha igaz

Elöltesztelő ciklus

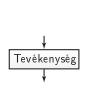
Tevékenység ismétlése mindaddig, míg egy feltétel teljesül

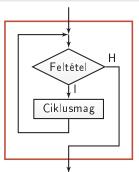

Elöltesztelő ciklus

Tevékenység ismétlése mindaddig, míg egy feltétel teljesül

AMÍG Felt., ISMÉTELD Ciklusmag

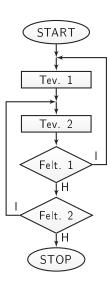

Strukturált programozás tétele

- Elemi tevékenység,
- szekvencia,
- választás és
- ciklus

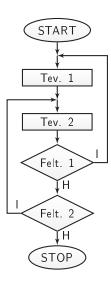
alkalmazásával MINDEN algoritmus megfogalmazható.

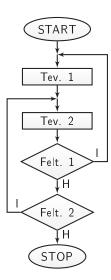
Adjuk meg a strukturált megfelelőt

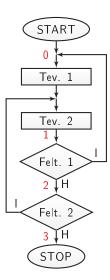
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van

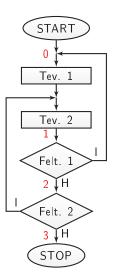
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van
- a problémát a feltételes ugrások okozzák

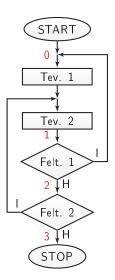
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van
- a problémát a feltételes ugrások okozzák
- Számozzuk meg
 - a bemenetet és a kimenetet
 - minden feltétel bemenetét

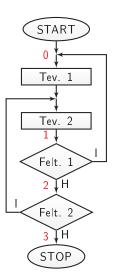
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van
- a problémát a feltételes ugrások okozzák
- Számozzuk meg
 - a bemenetet és a kimenetet
 - minden feltétel bemenetét
- 0-s állapotból indulunk

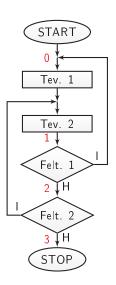
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van
- a problémát a feltételes ugrások okozzák
- Számozzuk meg
 - a bemenetet és a kimenetet
 - minden feltétel bemenetét
- 0-s állapotból indulunk
- Amíg el nem érjük a 3-as állapotot,

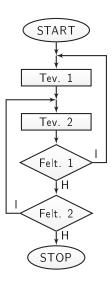
- Adjuk meg a strukturált megfelelőt
- két feltétel között csak szekvencia van
- a problémát a feltételes ugrások okozzák
- Számozzuk meg
 - a bemenetet és a kimenetet
 - minden feltétel bemenetét
- 0-s állapotból indulunk
- Amíg el nem érjük a 3-as állapotot,
 - esetszétválasztás


```
állapot \leftarrow 0
AMÍG állapot nem 3, ISMÉTELD
  HA állapot = 0
     Tev. 1
     Tev. 2
     állapot \leftarrow 1
  HA állapot = 1
     HA Felt. 1
        állapot \leftarrow 0
     EGYÉBKÉNT
        \'allapot \leftarrow 2
  HA állapot = 2
     HA Felt. 2
        Tev. 2
        \'allapot \leftarrow 1
     EGYÉBKÉNT
        állapot \leftarrow 3
```

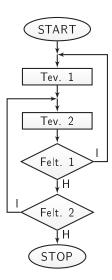

Most, hogy tudjuk, hogy mindig lehet, gondolkodhatunk egyszerűbb strukturált megfelelőn is:

```
Tev. 1
Tev. 2
AMÍG (Felt. 1 VAGY Felt. 2.), ISM.
HA Felt. 1
Tev. 1
Tev. 2
```


Most, hogy tudjuk, hogy mindig lehet, gondolkodhatunk egyszerűbb strukturált megfelelőn is:

```
Tev. 1
Tev. 2
AMÍG (Felt. 1 VAGY Felt. 2.), ISM.
HA Felt. 1
Tev. 1
Tev. 2
```

Mi a továbbiakban eleve strukturált szerkezetben fogalmazzuk meg algoritmusainkat

- A folyamatábra
 - a strukturáltalan programok leírási eszköze
 - azonnal kódolható belőle strukturálatlan program (HA IGAZ, UGORJ)
 - a strukturált elemek (főleg a ciklusok) sokszor nehezen ismerhetőek fel benne

A folyamatábra

- a strukturáltalan programok leírási eszköze
- azonnal kódolható belőle strukturálatlan program (HA IGAZ, UGORJ)
- a strukturált elemek (főleg a ciklusok) sokszor nehezen ismerhetőek fel benne

A struktogram

- a strukturált programok ábrázolási eszköze
- csak strukturált program írható le vele
- könnyen kódolható belőle strukturált program

■ A program egy téglalap

Tevékenység

A program egy téglalap

Tevékenység

■ további téglalapokra bontható az alábbi szerkezeti elemekkel

A program egy téglalap

Tevékenység

- további téglalapokra bontható az alábbi szerkezeti elemekkel
- Szekvencia

Tev. 1

A program egy téglalap

- további téglalapokra bontható az alábbi szerkezeti elemekkel
- Szekvencia

Tev. 1 Tev. 2 ■ Elöltesztelő ciklus

Feltétel Ciklusmag

A program egy téglalap

- további téglalapokra bontható az alábbi szerkezeti elemekkel
- Szekvencia

■ Elöltesztelő ciklus

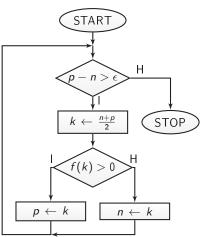

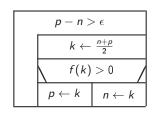
Választás

 Gyökhelykeresés folyamatábrával, struktogrammal és strukturált pszeudokóddal


```
\begin{array}{lll} \texttt{AM\'IG p-n} &> \texttt{eps, ISM\'ETELD} \\ \texttt{k} &\leftarrow \texttt{(n+p)} &/ \texttt{2} \\ \texttt{HA f(k)} &> \texttt{0} \\ \texttt{p} &\leftarrow \texttt{k}; \\ \texttt{EGY\'EBK\'ENT} \\ \texttt{n} &\leftarrow \texttt{k}; \end{array}
```

2 fejezet

Strukturált programozás C-ben

Szekvencia C-ben

Szekvencia megfogalmazása egymás után kiadott utasításokkal

```
/* football.c -- szurkolóprogram */
#include <stdio.h>
int main()
{
  printf("Szódásüveget"); /* nincs újsor */
  printf(" a bírónak,\n"); /* itt van */
  printf("hajrá, Fradi!");
  return 0;
}
```

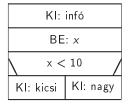
```
Szódásüveget a bírónak,
hajrá, Fradi!
```


KI: infó	
BE: x	
x < 10	
KI: kicsi	KI: nagy


```
Legyen x egész
KI: infó
BE: x
HA x < 10
KI: kicsi
EGYÉBKÉNT
KI: nagy
```


Írjunk programot, mely a bekért egész számról eldönti, hogy az kicsi (< 10) vagy nagy (≥ 10)!

```
BE: x
        x < 10
   KI: kicsi
           | KI: nagy
Legyen x egész
KI: infó
BE: x
HA x < 10
  KI: kicsi
EGYÉBKÉNT
  KI: nagy
```

KI: infó

```
#include <stdio.h>
  int main()
    int x;
    printf("Adjon meg egy számot: ");
  scanf("%d", &x);
    if (x < 10) /* feltétel */
       printf("kicsi"); /*igaz ág*/
     else
       printf("nagy"); /*hamis ág*/
10
     return 0;
11
                                   link
12
```



```
KI: infó
         BE: x
        x < 10
           | KI: nagy
   KI: kicsi
Legyen x egész
KI: infó
                       10
BE: x
                       11
HA x < 10
                       12
  KI: kicsi
EGYÉBKÉNT
  KI: nagy
```

```
#include <stdio.h>
int main()
 int x;
 printf("Adjon meg egy számot: ");
scanf("%d", &x);
 if (x < 10) /* feltétel */
   printf("kicsi"); /*igaz ág*/
  else
   printf("nagy"); /*hamis ág*/
  return 0:
                                link
```

```
Adjon meg egy számot: 5
kicsi
```



```
if (<feltétel kifejezés>) <utasítás ha igaz>
[ else <utasítás ha hamis> ]<sub>opt</sub>
```



```
if (<feltétel kifejezés>) <utasítás ha igaz>
[ else <utasítás ha hamis> ]opt
```



```
if (<feltétel kifejezés>) <utasítás ha igaz>
[ else <utasítás ha hamis> ]<sub>opt</sub>
```



```
if (<feltétel kifejezés>) <utasítás ha igaz>
[ else <utasítás ha hamis> ] opt
```

Választás – az if utasítás

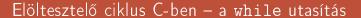
Az if utasítás szintaxisa

```
if (<feltétel kifejezés>) <utasítás ha igaz>
[ else <utasítás ha hamis> ]<sub>opt</sub>
```


$n \leftarrow 1$
$n \le 10$
KI: n·n
$n \leftarrow n + 1$

$n \leftarrow 1$
$n \le 10$
KI: n·n
$n \leftarrow n + 1$


```
n \leftarrow 1
n \le 10
KI: n \cdot n
n \leftarrow n+1
```

```
#include <stdio.h>
  int main()
    int n;
    n = 1; /* inicializálás */
    while (n <= 10) /* feltétel */
    {
    printf("%d ", n*n);/* Kiírás */
8
      n = n+1: /* növelés */
10
    return 0;
11
                                   link
12 }
```


Írjuk ki 1-től 10-ig az egész számok négyzeteit!

```
n \leftarrow 1
n \le 10
\text{KI: } n \cdot n
n \leftarrow n + 1
```

```
Legyen n egész n \leftarrow 1 AMÍG n <= 10 KI: n*n n \leftarrow n+1
```

```
#include <stdio.h>
  int main()
    int n;
    n = 1; /* inicializálás */
    while (n <= 10) /* feltétel */
    {
    printf("%d ", n*n);/* Kiírás */
8
      n = n+1: /* növelés */
     return 0;
11
                                   link
12
```

1 4 9 16 25 36 49 64 81 100

A while utasítás szintaxisa

while (<feltétel kifejezés>) <utasítás>

```
while (n <= 10)

printf("%d ", n*n);

n = n+1;
}</pre>
```


A while utasítás szintaxisa

while (<feltétel kifejezés>) <utasítás>

```
while (n <= 10)

{
   printf("%d ", n*n);
   n = n+1;
}</pre>
```

■ C-ben utasítás mindig helyettesíthető blokkal.

A while utasítás szintaxisa

while (<feltétel kifejezés>) <utasítás>

```
while (n <= 10)
{
    printf("%d ", n*n);
    n = n+1;
}</pre>
```

■ C-ben utasítás mindig helyettesíthető blokkal.

A while utasítás szintaxisa

while (<feltétel kifejezés>) <utasítás>

```
while (n <= 10)
{
   printf("%d ", n*n);
   n = n+1;
}</pre>
```

■ C-ben utasítás mindig helyettesíthető blokkal.

Komplex alkalmazás

Szekvenciával, ciklussal és választással minden megfogalmazható!

Komplex alkalmazás

- Szekvenciával, ciklussal és választással minden megfogalmazható!
- Most már mindent tudunk, megírhatjuk a gyökhelykeresés programját C-ben!

Komplex alkalmazás

- Szekvenciával, ciklussal és választással minden megfogalmazható!
- Most már mindent tudunk, megírhatjuk a gyökhelykeresés programját C-ben!
- Új elem: a valós számok tárolására alkalmas double típus (később részletezzük)

Zérushely keresése

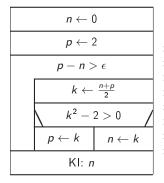
Keressük az $f(x) = x^2 - 2$ függvény gyökhelyét n = 0 és p = 2 között $\epsilon = 0.001$ pontossággal!

<i>n</i> ← 0			
	$p \leftarrow 2$	2	
$p-n>\epsilon$			
	<i>k</i> ←	$\frac{n+p}{2}$	
	k^2	2 > 0	
	$p \leftarrow k$	$n \leftarrow k$	
KI: n			

Zérushely keresése


```
Keressük az f(x) = x^2 - 2 függvény gyökhelyét n = 0 és p = 2 között \epsilon = 0.001 pontossággal!
```



```
#include <stdio.h>
   int main()
4
5
     double n = 0.0, p = 2.0;
     while (p-n > 0.001)
       double k = (n+p)/2.0;
8
        if (k*k-2.0 > 0.0)
        p = k;
10
       else
11
          n = k;
12
13
     printf("A gyökhely: %f", n);
14
15
     return 0;
16
17
                                     link
```

3 fejezet

Egyéb strukturált elemek

$n \leftarrow 1$		
	<i>n</i> ≤ 10	
	KI: n·n	
	$n \leftarrow n + 1$	

Írjuk ki 1-től 10-ig az egész számok négyzeteit!

$n \leftarrow 1$
$n \le 10$
KI: n·n
$n \leftarrow n + 1$

Αz

- Inicializálás
- Amíg Feltétel IGAZ
 - Tevékenység
 - Léptetés

struktúra annyira gyakori a programozásban, hogy külön utasítással egyszerűsítjük alkalmazását.

Írjuk ki 1-től 10-ig az egész számok négyzeteit!

```
n \leftarrow 1
n \le 10
KI: n \cdot n
n \leftarrow n+1
```

```
Legyen n egész
n=1-től, AMÍG n<=10, egyesével
KI: n*n
```

```
#include <stdio.h>
int main()
{
   int n;
   for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
     printf("%d ", n*n);
   return 0;
}</pre>
```

1 4 9 16 25 36 49 64 81 100

A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);</pre>
```


A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d", n*n);
```


A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d", n*n);
```


A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```


A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```


A for utasítás szintaxisa

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);</pre>
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

```
n: 1
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

```
n: 1
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

```
n: 1
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

```
n: 2
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

```
n: 2
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 2

1 4

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 3

1 4

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 3

1 4

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 3

1 4 9

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 4

1 4 9

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 4

1 4 9

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 4

1 4 9 16

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 5

1 4 9 16

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 5

1 4 9 16

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 5

1 4 9 16 25

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 6

1 4 9 16 25

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 6

1 4 9 16 25

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 6

1 4 9 16 25 36

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 7

1 4 9 16 25 36

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n:

1 4 9 16 25 36

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 7

1 4 9 16 25 36 49

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 8

1 4 9 16 25 36 49

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 8

1 4 9 16 25 36 49

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 8

1 4 9 16 25 36 49 64

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 9

1 4 9 16 25 36 49 64

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 9

1 4 9 16 25 36 49 64

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 9

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 10

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 10

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 10

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

```
n: 11
```


A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 11

A for utasítás szintaxisa

for (<inic kif>; <felt kif>; <utótev kif>) <utasítás>

```
for (n = 1; n <= 10; n = n+1)
printf("%d ", n*n);
```

Utótevékenység az utasítás végrehajtása után történik meg.

n: 11

Írjuk ki a 10 · 10-es szorzótáblát!

■ 10 sort kell kiírnunk (row = 1, 2, 3, ...10)

- 10 sort kell kiírnunk (row = 1, 2, 3, ...10)
- Minden sorban
 - 10 oszlopba írunk (col = 1, 2, 3, ...10)

- 10 sort kell kiírnunk (row = 1, 2, 3, ...10)
- Minden sorban
 - 10 oszlopba írunk (col = 1, 2, 3, ...10)
 - Minden oszlopban
 - Kiírjuk row*col értékét

- 10 sort kell kiírnunk (row = 1, 2, 3, ...10)
- Minden sorban
 - 10 oszlopba írunk (col = 1, 2, 3, ...10)
 - Minden oszlopban
 - Kiírjuk row*col értékét
 - Majd új sort kell kezdenünk

- 10 sort kell kiírnunk (row = 1, 2, 3, ...10)
- Minden sorban
 - 10 oszlopba írunk (col = 1, 2, 3, ...10)
 - Minden oszlopban
 - Kiírjuk row*col értékét
 - Majd új sort kell kezdenünk

Ne sajnáljunk blokkba zárni akár egyetlen utasítást is, ha ez követhetőbbé teszi a kódot!

```
int row;
for (row = 1; row <= 10; row=row+1)

{
   int col;     /* blokk elején deklaráció */
   for (col = 1; col <= 10; col=col+1)
   {
      printf("%4d", row*col); /* kiírás 4 szélesen */
   }
   printf("\n");
}</pre>
```

Strukturált programok elemei

Hátultesztelő ciklus

Tevékenység ismétlése mindaddig, míg egy feltétel teljesül

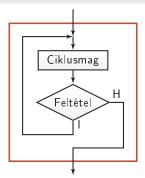
Strukturált programok elemei

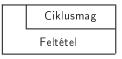
Hátultesztelő ciklus

Tevékenység ismétlése mindaddig, míg egy feltétel teljesül

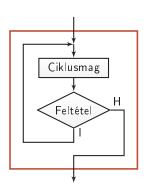
ISMÉTELD Ciklusmag AMÍG Feltétel

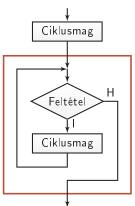

Strukturált programok elemei

■ Visszavezethető szekvenciára és elöltesztelő ciklusra

Hátultesztelő ciklus – a do utasítás

Olvassunk be pozitív egész számokat! Akkor hagyjuk abba, ha az összeg meghaladta a 10-et!

Hátultesztelő ciklus – a do utasítás

Olvassunk be pozitív egész számokat! Akkor hagyjuk abba, ha az összeg meghaladta a 10-et!

sum ← 0	
	KI: A következő szám:
	BE: n
	sum ← sum+n
	sum <= 10

Hátultesztelő ciklus – a do utasítás

Olvassunk be pozitív egész számokat! Akkor hagyjuk abba, ha az összeg meghaladta a 10-et!

```
sum \leftarrow 0
KI: A következő szám:
BE: n
sum \leftarrow sum + n
sum <= 10
```

```
sum ← 0
ISMÉTELD
KI: Infó
BE: n
sum ← sum+n
AMÍG sum ≤ 10
```


Olvassunk be pozitív egész számokat! Akkor hagyjuk abba, ha az összeg meghaladta a 10-et!

```
sum \leftarrow 0
       KI: A következő szám:
               BE: n
          sum \leftarrow sum + n
          sum <= 10
sim \leftarrow 0
                                 11
ISMÉTELD
                                 12
  KI: Infó
                                13
  BE: n
   sum ← sum+n
AMÍG sum \leq 10
```

```
#include <stdio.h>
int main()
  int sum = 0, n;
  do
    printf("A következő szám: ");
    scanf("%d", &n);
    sum = sum + n;
  while (sum <= 10);
  return 0;
                                link
```



```
do <utasítás> while (<feltétel kifejezés>);
```

```
do
formula do
for
```



```
do <utasítás> while (<feltétel kifejezés>);
```



```
do <utasítás> while (<feltétel kifejezés>);
```

```
do
{
    printf("A következő szám: ");
    scanf("%d", &n);
    sum = sum+n;
}
while (sum <= 10);</pre>
```



```
do <utasítás> while (<feltétel kifejezés>);
```

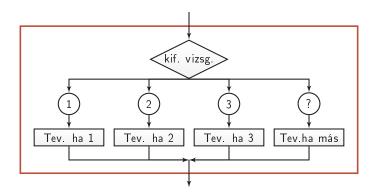
```
do
formula do
for
```

Strukturált programok elemei

Egész értéken alapuló választás

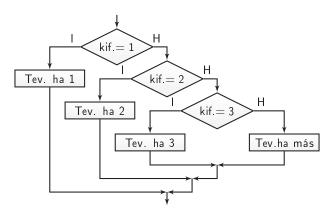
Tevékenységek alternatív végrehajtása egy egész kifejezés értéke alapján

Strukturált programok elemei

Megvalósítható egymásba ágyazott választásokkal

Rendeljünk szöveges értékelést számmal kifejezett jegyekhez!

KI: infó					
BE: n					
n =?					
1	2	3	4	5	más
KI: elégtelen	KI: elégséges	KI: közepes	KI: jó	KI: jeles	KI: baj van

Rendeljünk szöveges értékelést számmal kifejezett jegyekhez!

```
#include <stdio.h>
   int main() {
3
     int n:
     printf("Adja meg a jegyet: ");
4
     scanf("%d", &n);
5
     switch (n)
6
     {
7
        case 1: printf("elégtelen"); break;
8
        case 2: printf("elégséges"); break;
9
        case 3: printf("közepes"); break;
10
       case 4: printf("jo"); break;
11
       case 5: printf("jeles"); break;
12
       default: printf("baj van");
13
     }
14
     return 0;
15
16
                                                           link
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás> ] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```



```
switch(<egész kifejezés>) {
  case <konstans kif1>: <utasítás 1>
  [case <konstans kif2>: <utasítás 2> ...] opt
  [default: <default utasítás>] opt
}
```

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen"); break;

case 2: printf("elégséges"); break;

case 3: printf("közepes"); break;

case 4: printf("jó"); break;

case 5: printf("jeles"); break;

default: printf("baj van");

}
```


A break utasítások nem részei a szintaxisnak. Ha lehagyjuk őket, a switch akkor is értelmes, de nem a korábban specifikált eredményt adja:

```
switch (n)

case 1: printf("elégtelen");

case 2: printf("elégséges");

case 3: printf("közepes");

case 4: printf("jó");

case 5: printf("jeles");

default: printf("baj van");

}
```

```
Adja meg a jegyet: 2
elégségesközepesjójelesbaj van
```


A konstans kifejezések csak belépési pontok, ahonnan minden utasítást végrehajtunk az első break-ig vagy a blokk végéig:

```
switch (n)

case 1: printf("megbukott"); break;

case 2:

case 3:

case 4:

case 5: printf("átment"); break;

default: printf("baj van");

link
```

```
Adja meg a jegyet: 2
átment
```

Köszönöm a figyelmet.